

PALVELUSHALUINEN LIBERAALI

Vaikk' usein palvelus on apu verraton,
ei kaikki osaa alkaa siitä päästä,
ja Struven avusta, oi luoja! säästä,
pahempi vihamiestä aulis Struve on!

Hra Struven „Osvobozhdenijen” viime numerossa (№ 57)
on julkaistu seuraavat opettavaiset rivit:

Kerrostumisprosessi niin sanotussa Venäjän sosialidemokraattisessa työväenpuolueessa on siirtynyt uuteen vaiheeseen. Äärimmäiset sentralistit („leniniläiset”, „lujat”, „enemmistöläiset”) alkavat menettää maaperää jalkojensa alta, mutta heidän vastustajiensa asema tulee yhä lujemmaksi ja lujemmaksi — ainakin ulkomaisissa „siirtokunnissa”. „Vähemmistöläiset” (martoviläiset) saavat miltei kaikkialla yliotteen, valtaavat käsiinsä yhä suuremman määrän puolue-elimiä, samaan aikaan kun „enemmistöläisistä” erkanee ryhmiä ja henkilöitä, jotka, vaikkakaan eivät hyväksy lopullisesti vähemmistön „ohjelmaa”, eivät kuitenkaan halua käydä taistelua myöskään vähemmistöä vastaan, vaan pyrkivät rakentamaan rauhaa yhä kapinoivassa puolueessa. Näyttämölle ilmaantuvat „sovitelijat”, jotka haluavat tehdä lopun säädyttömästä kahakasta, jossa ihmiset ovat lakanneet ymmärtämästä ei ainoastaan toisia, vaan itseäänkin. Noiden „sovitelijain” ilmaantuminen pakottaa leppymättömät sentralistit nostamaan esiin „socialidemokraattisen puoluekirjallisuuden kustantamon, kirjallisuuden, joka on omistettu puolueen toisen edustajakokouksen enemmistön periaatteellisen kannan puolustukselle”. (V. Bontsh-Brujevitshin ja N. Leninin ilmoitus.) Meillä on edessämme tämän uuden kustantamon kolme tuotetta: 1) *Puolueelle*. Geneve. 1904, s. 16. Hinta 20 centimeä, 15 penninkiä. 2) *Galerka*. Alas bonapartismi! Geneve. 1904, s. 23. Hinta 25 centimeä, 20 penninkiä. 3) *Galerka ja Rjadovoi*¹⁰⁸. Kiistamme. Geneve. 1904. Hinta 50 centimeä, 40 penninkiä. Näiden kolmen kirjasen pääasiallisena sisältönä on „vähemmistöläisten” „enemmistöä” vastaan käymän taistelun todellakin ei aivan nuhteettomien menetelmien kriittinen valaiseminen ja sen teesin puolustaminen, että kolmannen edustajakokouksen koollekutsuminen puoluekahnausten selvittämiseksi ei ole ainoastaan mahdollista, vaan se on myöskin välttämätöntä.

Ollen *muodollisesti*, puoluelojoalisuuden kannalta, vankemmissa asemissa, „enemmistöläiset” jäävät vastustajistaan alakynteen *oleellisesti*. Oleellisesti viimeksi mainitut puolustavat *nykyään* jotain elinkykyisempää ja toimeliaampaa kuin „enemmistöläiset”. Mutta valitettavasti tuota puolustusta ei käydä aivan tai oikeammin sanoen lainkaan korrektisti, vaan mennään usein keinojen valinnassa ilmeiseen säädyttömyyteen. Esimerkkinä tuolloisesta epäkorrektista puolustuksesta voivat

olla lukemattomat viimeaikaiset kirjoitukset „Iskrassa” ja viime päivinä ilmestynyt *N. Trotskin* kirjanen: Poliittiset tehtävämme. (Taktilliset ja organisatoriset kysymykset.) Geneve. 1904, s. 107. Hinta 75 centimeä. Joskin sille monin paikoin on ominaista tyhjää sanahelinää, niin se kuitenkin ottaa aivan oikein suojelukseensa eräitä aatteita, jotka ovat sosialidemokraattisesta kirjallisuudesta kiinnostetulle tuttuja jo herrojen Akimovin, Martynovin, Kritshevskin y.m. niin kutsuttujen „ekonomistien” kirjoituksista. Valitettavaa vain on, että paikotellen tekijä saattaa viimeksi mainittujen mielipiteen karikatyyriksi.

Kuinka paljon siinä onkaan vahingoniloa puolueemme onnettomuuksien johdosta! Mutta poliittisen luontonsa vuoksi liberaali ei voi suhtautua sosialidemokratian heikentymiseen ja hajaannukseen ilman vahingoniloa.

Kuinka paljon siinä onkaan syvällisesti harkittua ja tajuttua sympatiaa vähemmistön akimovilaisten mielipiteiden *olemukseseen!* Ja todellakin, eikö ainoa toivo venäläisen liberalismiin elinvoimaisuudesta, aatteellisesta elinvoimaisuudesta perustu sosialidemokraattisen opportunistin elinvoimaan?

Uutta „Iskraa” ei vetele kannattajiensa puolesta.

Palauttakaa mieleenne Plehanovin kuuluisa, merkittävä, käänteentekevä „Mitä ei pidä tehdä?”. Kuinka ovelasti olikaan suunniteltu tuo viekkauksen ja henkilökohtaisten myönnytysten politiikka ja kuinka kömpelönä diplomaattimme joutuikaan nolatuksi. Kuinka oikein johdonmukainen opportunisti hra Struve älysikään uuden „Iskran” „kuuluisan käänteen”. Vanhan ja uuden „Iskran” välillä olevan „kuilun” tunnustavat nyt itse viimeksi mainitun johtajatkin.

Palauttakaa mieleenne „Iskran” 65. numerossa ollut Plehanovin narkissoslainen väite, että „Akimov ei ole kenellekään pelottava, hänellä ei voida nyt pelästyttää edes varpusia kasvitarhassa”. Plehanov lasketteli noita sanoja, jotka eivät juuri ilmaise leppeyttä ja myöntäväisyyttä rabotshejedelolaisia kohtaan, lausuen samalla, että puoluekokouksessamme muka „ortodoksaalista marxilaisuutta vastaan puhui ehkä vain jokin Akimov”. Ja heti noiden narkissoslaisten lausuntojen jälkeen julkaistaan *täydellisesti* Voronezhin komitean lehtinen, komitean, joka on, kuten tunnettua, myötämielinen tovereiden Akimovin ja Bruckerin kanssa, ja samalla osoittautuu, että uuden „Iskran” toimitus *oli salannut* yleisöltä (61. numerossa) lehtisen koko periaatteellisen osan, kaiken myötätunnon ilmaisemisen uutta

„Iskraa” kohtaan. Kuka osoittautui varpusen kaltaiseksi? Mikä puolue-elin on nyt verrattavissa kasvitarhaan?

Palauttakaa mieleenne „Iskran” 73.—74. numeron liitteessä julkaistun kirjoituksen „On aika!” kirjoittaja. Niiden katsantokantojen avomielenä ja rehellisenä edustajana, joita koko edustajakokouksessamme ajoivat kaikki „suon” edustajat, tuo toveri sanoi suoraan olevansa eri mieltä Plehanovin kanssa, ilmaisi suoraan mielipiteensä, että „Akimov näytteli edustajakokouksessa pikemminkin opportunistimin aaveen kuin sen todellisen edustajan osaa”. Ja toimitusparan piti vieläkin kerran alistaa itsensä eräänlaisen aliupseerioperaation alaiseksi. Toimitus varusti artikkelin „On aika!” kirjoittajan väitteen seuraavalla huomautuksella:

„Tuohon mielipiteeseen ei voida yhtyä. Tov. Akimovin ohjelmallisissa katsantokannoissa on selvä opportunistimin leima, minkä tunnustaa myös „Osvobozhdenijen” kriitikko eräässä tämän lehden viime numerossa sanoessaan, että tov. Akimov liittyy läheisesti „realistiseen” — lue: revisionistiseen — suuntaan”.

Herttaista, eikö totta? Tov. Akimovin ohjelmallisissa katsantokannoissa on opportunistimia, Akimovin, jonka kanssa yhdessä, kiistoissa ohjelmasta, melkein aina äänestivät toverit Martynov, Brucker ja bundilaiset, hyvin usein myös suon edustajat. Mutta hänen taktillisissa ja organisatorisissa katsantokannoissaan ei ole opportunistimia, — niinkö, herrat? Etteköhän te vaikene noista viimeksi mainituista katsantokannoista sen vuoksi, että uusi „Iskra” on esittänyt aika ryminällä uusia organisatorisia erimielisyyksiä ja sanonut nimenomaan sen ja ainoastaan sen, minkä jo aikaisemmin olivat sanoneet vanhaa „Iskraa” vastaan Martynov ja Akimov? Etteköhän vain siksi, että myöskin uudet taktilliset erimielisyydet, joita uusimpana aikana uusin „Iskra” nostaa esiin, ovat kokonaisuudessaan sen toistamista, mitä Martynov ja Akimov puhuivat jo kauan sitten vanhaa „Iskraa” vastaan? Kuinka hyödyllistä olisikaan julkaista nyt uudelleen „Rabotsheje Delon” 10. numero ¹⁰⁹¹

Ja kenet sitten itse uuden „Iskran” toimitus tuo tuomariksi ja todistajaksi tov. Akimovia vastaan? — hra Struven. Tuomari on hyvä, hän on todella spesialisti, asiantuntija, mestari ja ekspertti opportunistimia koskevissa kysymyksissä. Sitä merkittävämpi on tämän itsensä toimituksen kutsuman

todistajan lausunto Trotskin katsantokantojen sisällöstä. Ja Trotskin kirjanenhan ilmestyi, älkää unohtako sitä, „*Iskran*” toimittamana (№ 72, s. 10, 3. palsta). Trotskin „uudet” katsantokannat ovat toimituksen katsantokantoja, jotka Plehanov, Axelrod, Zasulitsh, Starover ja Martov ovat hyväksyneet.

Tyhjää sanahelinää ja akimovilaisuutta, viimeksi mainittu valitettavasti karikatyyrin muodossa,— sellainen on uudelle „Iskralle” myötämielisen ja sen itsensä kutsuman tuomarin lausunto.

Palvelushaluinen liberaali on tällä kertaa sanonut sattumalta silkan totuuden.

Kirjoitettu lokakuussa 1904

*Julkaistu erillisenä lehtisenä
marraskuussa 1904 Genevessä*

*Julkaistaan
lehtisen tekstin mukaan*